

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИКИ ТА ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЇ

УДК 811.161.2

DOI: 10.32342/2523-4463-2021-2-22-10

В.В. БІЛОУСОВА,

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Університету менеджменту і бізнесу (м. Бердянськ)*

Р.В. КЕЛЕМБЕТ,

*старший викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Університету менеджменту і бізнесу (м. Бердянськ)*

КОМПОЗИЦІЙНА СЕМАНТИКА СКЛАДНИХ ЗАПОЗИЧЕНИХ МОВНИХ ФАКТІВ З АНГЛОМОВНИМ ФОРМАНТОМ -ІНГ (на матеріалі української мови)

Статтю присвячено аналізу формально та семантично складних англомовних запозичень з формантом *-інг* з точки зору когнітивної лінгвістики та із застосуванням її методологічного апарату. *Мета* авторів полягає у спробі систематизувати композиційну семантику складних мовних фактів та визначити їх похідний характер. Це прагнення реалізується через *завдання* встановити механізми переносу запозичених словотвірних значень в мову-реципієнт, де вони набувають нових словотвірних властивостей і мотивацій. Для забезпечення поставленої мети та виконання пов'язаних із нею завдань застосовано описовий, компаративний, компонентний та дедуктивний *методи дослідження*. Когнітивна лінгвістика має прямиий стосунок до самого процесу розуміння мови, а також того, як мова та її окремі одиниці представлені в нашій свідомості, подальший розвиток поняття композиційна семантика має важливе значення, особливо в аспекті словотворення, яке ми застосовуємо для реалізації доведення факту переносу в складі формально та семантично складного запозичення до мови реципієнта разом із семантичним та категоріальним значенням його словотвірного значення, яке згодом впливає і на його словотвірну потенцію у мові-реципієнті. За результатами дослідження встановлено, що будь-яка одиниця мови актуалізується в процесі реалізації комунікативного завдання, при цьому вона використовує як семантичні і формальні, так і асоціативні засоби вираження. Ідея авторів полягає в тому, що похідні (в тому числі і запозичені) виводяться мотивовано як формально, так і семантично із значень своїх складників на підставі співвіднесення їх із певною кількістю формально та семантично подібних похідних того ж самого словотвірного ряду. Така вмотивованість запозиченого похідного мотивується його складниками. Вмотивоване слово розуміється мовцем через зв'язок його звучання і значення, які сприймаються суб'єктивно і крізь призму індивідуального уявлення про навколишній світ. Такий підхід до аналізу вищезазначених мовних фактів дозволяє сформулювати основний *висновок* про те, що творче осмислення запозичення мовцем у мові-реципієнті виступає не як симплекс, а як комплекс, що містить формант із певним словотвірним значенням, в нашому дослідженні – це запозичений транслітерований англомовний формант *-інг* в українській мові.

Ключові слова: композиційна семантика, когнітивна лінгвістика, англомовне запозичення, словотвірний формант, словотвірне значення.

Стаття посвящена аналізу формально і семантически складних англоязычних заимствований с формантом *-інг* с точки зрения когнитивной лингвистики и с применением её методологического аппарата. *Цель* авторов состоит в попытке систематизировать композиционную семантику

ку сложных языковых фактов и определить их производный характер. Это стремление реализуется через *задачу* установления механизма переноса заимствованных словообразовательных значений в язык-реципиент, где оно приобретает новые словотворческие качества и мотивацию. Для обеспечения поставленной цели и выполнения связанных с ней задач использованы описательный, компаративный, компонентный и дедуктивный *методы исследования*. Когнитивная лингвистика имеет прямое отношение к самому процессу понимания языка, а также тому, как язык и его отдельные единицы представлены в нашем сознании. Дальнейшее развитие понятия композиционная семантика имеет важное значение, особенно в аспекте словообразования, которое мы применяем для реализации доказательства факта переноса в составе формально и семантически сложных заимствований в язык-реципиент вместе с семантическим и категориальным значением его словообразовательного значения, которое впоследствии влияет и на его словообразовательную потенцию в языке-реципиенте. По результатам исследования установлено, что любая единица языка актуализуется в процессе реализации коммуникативного задания, при этом она использует как семантические и формальные, так и ассоциативные способы выражения. Идея авторов состоит в том, что производные (в том числе заимствованные) выводятся мотивовано как формально, так и семантически из значений своих составляющих на основе их соотношения с определённым количеством формально и семантически подобных производных того же самого словообразовательного ряда. Такая мотивованность заимствованного производного определяется его составляющими. Мотивированное слово понимается говорящим через связь между его звучанием и значением, они воспринимаются субъективно и сквозь призму индивидуального представления об окружающем мире. Такой подход к анализу вышеупомянутых языковых фактов позволяет сформулировать основной *вывод* о том, что творческое осмысление заимствования говорящим в языке-реципиенте выступает не как симплекс, а как комплекс, который содержит формант с определённым словообразовательным значением, в нашем исследовании – это заимствованный транслитерированный англоязычный формант *-ing* в украинском языке.

Ключевые слова: композиционная семантика, когнитивная лингвистика, англоязычное заимствование, словообразовательный формант, словообразовательное значение.

Когнітивна лінгвістика завжди перебувала в полі зору дослідників теоретичної лінгвістики, її методологічних засад, а також самого розуміння мови та її ролі у пізнавальній діяльності людини. Заслугою когнітивної лінгвістики стали і інтерпретація явищ категоризації, і концептуалізації світу людиною у висвітленні складних проблем семантики мовних форм, а також в уточненні самого поняття словотвірне значення, яке невід’ємно пов’язано зі значенням з відображенням людського досвіду і чисто людського осмислення навколишнього середовища. У цьому контексті цікавою постає композиційна семантика складних мовних знаків, запозичених з інших мов (в нашому дослідженні з англійської в українську).

Сучасний когнітивний підхід до мовних явищ ще далеко не вичерпав своїх можливостей, більше того він дозволяє побачити відомі мовні факти у новому світлі. Завдяки тому, що когнітивна лінгвістика має прямий стосунок до самого процесу розуміння мови, а також до того, як мова та її окремі одиниці представлені в нашій свідомості. Тому подальший розвиток поняття композиційна семантика має важливе значення, особливо в аспекті словотворення, яке ми застосовуємо для реалізації доведення факту переносу в складі формально та семантично складного запозичення до мови реципієнта разом із семантичним та категориальним значенням його словотвірного значення, яке впливає згодом і на його словотвірну потенцію у мові-реципієнті. Саме такий підхід і є метою, яку ми спробуємо викласти в цій статті.

Для реалізації поставленої мети актуальним є комбіноване використання різних методів дослідження: компонентного, словотвірного, ономазіологічного, а також опосередковано концептуального та кількісного, які дають підставу для морфемного поділу та аналізу англійських запозичень з формантом *-ing* в українській мові.

Треба зазначити, що існують певні правила словотвірного аналізу, при застосуванні якого відбувається поділ на морфемний та власне словотвірний, кожен з них має свою мету і методи. Це питання опрацьовувалося багатьма науковцями, які визнали, що елементи, отримані в процесі поділу слова на морфемні, виступають також його дериваційними компонентами [Кубрякова, 2006, с. 143]. Але при такому розгляді запозичених мовних фактів матеріальна форма не завжди відповідає функціональному характеру. Основними одини-

цями морфемного аналізу виступають кореневі та афіксальні морфеми. Словотвірний же аналіз доводить, що коренева морфема – це твірна основа, а афіксальні морфеми – це дериваційні форманти (афікси).

Якщо морфемний аналіз спрямовується на встановлення кінцевих складників слова, встановлення кількісної та суттєвої характеристик морфем, то словотвірний – це більш складний та глибокий процес, спрямований на виявлення складових слова, їх дослідження та визначення його словотвірної структури [Кубрякова, 2006, с. 144]. Саме тому ми більше орієнтовані на словотвірний аналіз.

Для досягнення нашої мети слід також розглянути деякі параметри стосовно теорії словотвору. Явище вмотивованості та мотивації більшість лінгвістів розглядають і ототожнюють з формально-семантичною відповідністю як морфеми, так і цілого тексту як культурного зразка. Названий феномен відображає значною мірою мовленнєву поведінку і мовний портрет індивідуума і соціуму. Тому вмотивованість як властивість і мотивація як явище, а також і як процес складають предмет особливої наукової мовознавчої дисципліни – мотивології. Для неї специфічні прояви лексики у сфері взаємодії мовної форми і значення постають предметом для дослідження, при цьому використовуються як традиційний, так і дефініційний підходи.

Будь-яка одиниця мови актуалізується в процесі реалізації комунікативного завдання, при цьому вона використовує такі засоби вираження як семантичні і формальні, а також асоціативні. Ідея полягає в тому, що похідні (в тому числі і запозичені) виводяться вмотивовано як формально, так і семантично із значень своїх складників на підставі співвіднесення їх із певною кількістю формально та семантично подібних похідних того ж самого словотвірного ряду [Кубрякова, 2006, с. 147]. Така вмотивованість запозиченого похідного мотивується його складниками. Вмотивоване слово розуміється мовцем через зв'язок його звучання і значення, які сприймаються суб'єктивно і крізь призму індивідуального уявлення про навколишній світ. Такий підхід продукує творче осмислення запозичення не як симплекс, а як комплекс, що містить формант із певним словотвірним значенням, в нашому дослідженні це запозичений транслітерований англomовний формант -інг.

Ідея композиційної семантики належить Г. Фреге, німецькому логіку, математику і філософу. Саме він вперше поділив значення «зміст» і «значення», що позначається певною назвою (так званий семантичний трикутник Фреге: знак – зміст – значення) [Фреге, 2008, с. 128].

Це поняття мало на меті пояснити природу семантики комплексних знаків, тобто знаків, які за своїм складом були «комплексами» або «композиціями» з кількох готових знаків мови, їх об'єднання та сполучуваність (з англ. *банджи-джампінг* – стрибок людини, прив'язаної еластичним канатом до опори з мосту, тощо; *стейдж-дайвінг* – стрибок артиста під час виступу зі сцени до глядачів).

За Г. Фреге, семантика комплексного знаку становить композиційну функцію значень тих одиниць, які складають кожен складний знак та відношення між ними [Фреге, 2008, с. 182].

Ономасіологічний підхід до трактування похідного слова теж має свої переваги, бо показує розуміння значення комплексних знаків як одиниці зі складною семантичною структурою, у якій ономасіологічний предикат надає певному ономасіологічному базису певну ономасіологічну ознаку.

Але при такому тлумаченні семантики похідного слова зрозуміло, що вона формується як композиційна і, що сама така «композиція» являє собою об'єднання двох або трьох категоріальних значень з різним ступенем їх категоризації (з англ. *апвелінг* – «морська течія, що піднімається з глибини на поверхню» від *to well up* – «виливатися з чогось переповненого» + *ing*). Одні з них могли бути переданими афіксами, інші – коренями або основами повнозначних одиниць, треті відбудовуватися в ході певних роздумів (від англ. *роумінг* – послуга вітчизняного стільникового оператора за кордоном (англ. *to roam* – блукати)) [Білоусова, Келембет, 2018, с. 19].

Отже, в семантиці лексичного деривату є необхідність додумувати його реальне значення. У тому випадку, коли поверхова структура деривата не містила повного набору тих компонентів із значення яких треба було вивести їхню композиційну семантику (від

англ. *кайтинг* – ковзання людини по воді під вітрилом від англ. *kite* – крило; *вейкбординг* – ковзання людини по воді, яка стоїть на спеціальній дошці і тримається за канат прив'язаний до катеру від англ. *to wake* – проснатися + *a board* – дошка). Іноді такі деривати відносять до похідних з ідіоматичною семантикою, які ще називають лексикалізованими. Значення таких дериватів неможливо вивести із значення їх компонентів. Тобто просте розуміння семантики комплексних знаків, яка складається з семантики його складових та відносин між ними неправильне. Навіть тоді, коли фіксацію відносин пов'язують з ономазіологічним предикатом, реальним чи подумки відбудованим [Білоусова, Келембет, 2018, с. 19].

Правильне розуміння значення похідного слова, а тим більше передбачення створеної в ньому семантичної структури потребує іноді не тільки простої відбудови його предиката чи елемента, якого в ньому бракує, але часто й більш складного механізму розпізнання.

Перепоною у розв'язанні проблеми семантики похідного слова як комплексного знаку виявилася, таким чином, зовсім нерідкісна ідіоматика («лексикалізація») цієї одиниці номінації, яка може досить реально демонструвати різні ступені своєї вмотивованості і неможливості звести значення цілого до значення його частин (від англ. *кайтинг*, *вейк-бординг* та ін.) [Білоусова, Келембет, 2018, с. 19].

У теорії словотвору питання вмотивованості знаку завжди посідало одне з важливих місць. Воно і досі потребує свого більш коректного визначення, тому що не відповідає уявленню про повну вмотивованість і повну виводимість значень комплексного знаку із значень його складових. Таким чином, питання про те, що можна вивести із семантики комплексного знаку і які саме стратегії застосовуються при цьому агентами, задіяними в процес мовлення, все ще залишається в низці невирішених питань словотворення.

Підсумовуючи сказане вище, зазначаємо, що попередні визначення словотвірного значення похідних слів та природи відносин між різними складовими слова – відправної та формотворчої – потребує додаткового уточнення та окремого роз'яснення.

У межах теорії когнітивної лінгвістики сформовано цілі напрями, що вивчають взаємодію знаків в окремих мовних одиницях та конструкціях різного типу. Існують різні наукові концепції з цього приводу. Серед них – теорія концептуальної інтеграції ментальних просторів Ж. Фоконьє, М. Тернера та А. Голдберга; конструктивна граматики Ч. Філмора та його послідовників; теорія «підгонки» сполучуваних значень Дж. Пустейовського та ін. [Fauconnier, Turner, 2006]. Внаслідок розвитку цих теорій стало очевидним, що когнітивний підхід до визначення лексичної семантики з різних позицій допомагає розробити правила семантичної композиції знаків і довести, що при аналізі кожної комплексної одиниці треба показати, як саме взаємодіють (не складаються) значення її складових та які саме типи взаємодії спостерігаються в комплексних одиницях різного порядку.

При дослідженні композиційної семантики похідного слова важливим є визначення того, що досліджувана мовна одиниця складається вже із готових мовних знаків разом із власними особливостями формального та семантичного поділу та з їхнім характером вмотивованості. Вивчити композиційну семантику з цієї точки зору означає встановити внесок кожного із компонентів похідного слова в його результативне інтегративне значення [Земская, 2005].

Саме цим займається традиційне словотворення, а саме його ономазіологічний напрям. При цьому акцент передбачувано робиться на моделюванні мовних знаків за правилами побудови словотвірних знаків, на виводимості загального значення похідного слова, яке утворюється за певною особливою моделлю [Кубрякова, 2006, с. 147].

У когнітивній лінгвістиці звертають увагу на себе, по-перше, таємниці породження нових значень у похідного слова, що не завжди виправдано його формальною структурою, а по-друге, особливостями поведінки похідних слів при його включенні в склад більш містких мовних форм – у склад різного роду словосполучень (*рекордінгова компанія* – компанія звукозапису від англ. *recording company*; *мульти-левінговий метод* – маркетинговий метод продажу товарів від англ. *multi-leveling method* та ін.) [Білоусова, Келембет, 2018, с. 20].

Отже, важливим є визначення того мовного феномена, який полягає у встановленні значення похідного слова за його складниками, що можуть самостійно брати участь в актах мовлення та визначення такого похідного після його подальшої лексикалізації в процесі лексикографічної практики при включенні його в нові синтаксичні конструкції [Вежбицкая, 2011]. Мова йде про його потенційну сполучуваність з різними частинами мови. Синтаксична сполучуваність таких похідних напряду залежить від семантики його складників (від англ. *серфінг* > *серфінговий* > *серфінгіст*, але тільки *холдинг* > *холдинговий*; *маркетинг* > *маркетинговий*) [Білоусова, Келембет, 2018, с. 20].

Цікавим постає також питання про те, як впливає вмотивованість похідного слова через його складники на виділення в ньому відправної та формантної частин. Важливим у такому контексті аналізу виступає і подвійна референція похідного слова (належить воно до світу речей чи до світу людей). За нашими спостереженнями саме це і впливає на його здатність сполучуватися з іншими словами в різних актах мовлення, у складі розгорнутих синтагматичних послідовностей.

При такій постановці проблеми головний акцент робиться на з'ясуванні правил сприйняття похідних слів і на тих висновках і міркуваннях, які робить мовець в процесі визначення реального значення похідного слова, а також на встановленні сфери впливу самого похідного слова на його найбільше оточення [Bauzer, 2018, с. 8].

Треба зазначити, що цей погляд відрізняється від поглядів тих науковців, які зверталися до питань сполучуваності морфем всередині слова і обмеженнями, які пов'язані із такою сполучуваністю, серед них І.С. Улуханов, О.А. Земська, І.Г. Милославський та ін. Він також відрізняється і від визначень представників генеративної граматики, які визнавали факт прозорості морфологічної структури слова для синтаксису. При цьому внутрішній синтаксис похідних ніяк не показує себе в синтаксисі більш розвинених конструкцій, і що включення лексичних одиниць у текст або дискурс не залежить від того, представлені ці одиниці симплексами чи комплексами [Земская, 2005, с. 198].

Треба зазначити, що всі англломовні запозичення на *-інг*, актуалізовані в українській мові, є похідними з чітко означеним маркером у вигляді зазначеного вище словотвірного форманта. За нашими спостереженнями концептуальний характер запозичень такого типу змінюється не стільки внаслідок їхньої асиміляції, скільки внаслідок накопичення певної «критичної маси» запозичень із певним концептуальним значенням, яке стає «прозорим» для розуміння основного значення, словотвірного значення, яке воно в собі несе і яке переноситься у мову-реципієнт у складі формально-семантичного комплексу складного запозичення.

Як наслідок, семантична ознака «назва процесуальної дії» визначається незважаючи ні на ступінь його ідіоматичності, ні на спосіб композиційності його складників. Перевага в процесі такої пізнавальної діяльності надається похідним, утвореним в результаті чуттєвого та оцінного пізнання, яке може бути синтезом різних реальностей особистості, включеної в процес словотворення. Важливими виступають також і сфери функціонування зазначених концептів: психологічний, семіотичний, лінгвокультурний.

Аналіз зазначених властивостей, що складають специфіку концепта, можна вважати об'єктивним тільки спираючись на дослідження структури концепта, перенесеного в структурі комплексного запозичення. Саме вивчення характерних ознак його складових може надати уявлення про типи композиційності його компонентів у складі похідного запозиченого.

Треба окремо підкреслити роль когнітивних механізмів, які лежать в основі як процесу словотворення, так і семантичної деривації. Утворення та перенос значень комплексних знаків – це не механічний процес запозичення, це – ментальний процес, механізм пізнання, структурування та оцінки навколишнього середовища. Подібний формально-семантичний блендінг виступає складовою творчого процесу, результатом якого стають ідіоматично забарвлені запозичення, пошук значень яких вимагає від дослідника додаткового осмислення та спеціального визначення [Мунтян, 2013; Скребцова, 2018].

Так, О.С. Кубрякова зазначає, що для пізнання «таємних» значень інтегральних знаків вже недостатньо тільки адитивних чи сумативних концепцій композиційної семантики, їх

треба замінити концепціями більш творчого характеру, наприклад: динамічним концепціям, які відображають складні когнітивні процеси людського розуму, тобто уяві, інтуїції, абстрактному мисленню і, перш за все, інференції – виведення нового знання в процесі вирішення актуальної проблеми і здатності до осмислення нового мовного факту на підставі наявних мовних даних [Кубрякова, 2002, с. 6].

Таким чином, запозичення структурно і семантично складних мовних фактів вимагає більш повного і всебічного аналізу не тільки на лексико-тематичному рівні, але й на морфограматичному і словотвірному. Щодо такого типу запозичень необхідно додатково застосувати компонентний, морфемний і дериваційний види аналізу, адже похідне оформлено як частину мови, а формант *-ing* на певному етапі асиміляції сприймається вже як словотвірний елемент. У процесі запозичення англомовні комплекси з формантом *-ing* піддавалися як фонетичним, так і морфосемантичним, а також і лексико-семантичним змінам.

Логічно, що **фонетичні зміни** є першою умовою адаптації запозичення. Особливо це характерно для тих слов'янських мов, де використовується кирилиця. Але іноді запозичене слово функціонує в неадаптованому вигляді, тобто воно деякий час може писатися латиницею [Кульчицький, 2014, с. 89].

Наступний етап асиміляції це – **морфо-семантичні зміни**. Вони відображають як трансформацію морфемної структури слова, так і граматичних категорій відповідно граматичній будові мови-реципієнта, такі зміни бувають морфемні та семантико-граматичні.

Складні мовні факти запозичень необхідно досліджувати подібно до їхнього аналізу в мові-донорі, тобто з точки зору їх морфемного складу, за яким вони поділяються на три структурні типи:

1) *простий*, складається з основи-мотиватора і форманта *-ing*;

2) *складний*, найчастіше відповідає моделі: префікс+основа-мотиватор + *-ing*. Найбільш поширеними префіксами є: *auto-* (укр. ауто-тренінг), *de-* (укр. де-маркетинг), *out-* (укр. аут-сорсинг), *re-* (укр. ре-білдінг), *up-* (укр. ап-грейдинг), *under-* (укр. анде-райтинг), *down-* (укр. даун-шифтінг);

3) *складений* являє собою словосполучення або складається з двох основ (напр.: укр. *рекрутингова агенція, рекордингова компанія, брейн-стормінг*).

Англомовні запозичення на *-ing*, переносять свої категоріальні ознаки (предметності, процесності, ознаковості) в мову-реципієнт, за цим правилом відбувається формування частин мови. Вони поділяються на: **назви предметів** (конкретних: *смокінг, пудинг, елінг* або абстрактних: *пейджинг, бюджетінг, роумінг*); **назви процесів** (станів, дій, тощо, наприклад: *пресинг, форсинг, спаринг, шокінг*); **найменування ознаки** (динамічного чи статичного, напр.: *холдингова компанія*) [Білоусова, Келембет, 2018, с. 19].

На **лексико-семантичному рівні** адаптація відбувається відповідно до ступеня прозорості внутрішньої форми. Ми дозволимо собі припустити, що швидше адаптуються слова, які для більшості носіїв національної мови можуть бути мотивованими завдяки їх знанню з англійської мови, тобто повномотивованими: **семантично прозорі слова**. Особливо часто це відбувається з тими запозиченнями, до складу яких входять широковідомі англійські лексеми: *джипінг* (подорож на джипі), *боссинг* (тиск керівництва на підлеглих). Натомість процес сповільнюється при **лексикалізації**, коли для встановлення внутрішньої форми потрібне певне домислювання: (*стейдж-дайвінг* – стрибок співака в зал до глядачів).

Майже незрозумілими широкому колу користувачів залишаються слова, які мають значення, утворені на основі **метафоричного** або **ідіоматично-фразеологічного** лексико-семантичного варіанта: *кайтинг* (водний вид спорту), *вейкбординг* (водний вид спорту), *локінг* (танець), *фішинг* (незаконне видобування інформації з комп'ютерних мереж).

На нашу думку, процес адаптації англомовних запозичень з формантом *-ing* в українській мові прискорюється, коли нове запозичення вже має однокореневі слова в мові-реципієнті (напр.: укр. *тренер* → *тренуватися* → *тренінг*; *контроль* → *контролювати* → *контролінг*; *краб* → *крабінг*; *грабувати* → *грабінг* і т. д.). У таких випадках словотвірне значення форманта *-ing* актуалізується. Відтінок значення передається безпосередньо через нього. Таким чином, словотвірне значення за-

позичення визначається, перш за все, завдяки форманту *-ing*, який набуває в мові-реципієнті значення «назва виду діяльності» [Білоусова, Келембет, 2018, с. 20].

Про словотворну адаптацію свідчать ті похідні, що утворюються на власному мовному національному ґрунті. До моменту свідомого виділення мовцем форманту *-ing* зі складу англомовного запозиченого похідного, словотвірне значення форманта залишається непроявленим, але зберігає свій словотвірний потенціал як значення запозиченої моделі.

Новоутворення в мовах-реципієнтах відбуваються за двома типами: 1) «аглютина-тивним», коли нове слово складається з двох основ, остання з яких з формантом *-ing* безпосередньо «приклеюється» до попередньої (укр. *крем-ліфтинг*, *крем-пілінг*, *прес-кліпінг*); 2) «фузійним», коли запозичується вже сам спосіб словотворення і нові слова, як правило, окказіоналізми, утворюються на базі споконвічних морфемних складових. Запозичується тільки словотворчий елемент, наприклад, суфікс *-ing* у сукупності його словотворчих значень, наприклад: укр. *жабінг* – «невдала косметична операція, невдалий ліфтинг» – від іменника «жаба» в переносному значенні, укр. *дебілінг* – «нерозумна поведінка» – від іменника «дебіл»; *автоскелешкрябінг* (тест-драйв позашляхового автомобіля – в телепрограмі «Парк автомобільного періоду»); *булавінг* – «знущання булавою» (Джерело: <http://m.facebook.com>posts>) [Білоусова, Келембет, 2018, с. 21].

Викладений вище матеріал дозволяє сформулювати висновки, які лаконічно може бути сформульовано таким чином: існування внутрішньої форми у похідного слова не байдуже для його використання. Рефлексії особливої організації значень, які вони передають і які особливо цікаво спостерігати в актах живого мовлення, коли поняття сполучуваність похідного слова і його участь у певних конструкціях вмотивовано відображаються на формально та семантично складних мовних знаках. Аналіз процесу відображення складних когнітивних процесів людського розуму, результатом якого є перенесення та трансформації запозичених «змістів» залишаються в полі зору композиційної семантики.

Список використаної літератури

Апресян, Ю.Д. (1996). *Идеи и методы современной структурной лингвистики*. Москва: Наука.

Bauzer, A. (2018). The Implicative Type of Semantic Derivation: a Cross-Linguistic Perspective. О.В. Деменчук (Ред.), *Проблеми лінгвістичної семантики* (с. 8–10). Рівне: РДГУ.

Білоусова, В.В., Келембет, Р.В. (2018). Англо-американські запозичення з формантом *-ing* прояв мовної експансії. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Філологічні науки*, 15, 18–23.

Вежбицкая, А. (2011). *Семантические универсалии и базисные концепты*. Москва: Языки славянских культур.

Земская, Е.А. (2005). *Словообразование как деятельность*. Москва: КомКнига.

Кубрякова, Е.С. (2006). О новых задачах в изучении функций словообразования. А.А. Лукашанец (Ред.), *Функциональные аспекты словообразования: доклады IX Международной научной конференции по славянскому словообразованию* (с. 141-146). Минск: Право и Экономика.

Кульчицький, І.М., Лукач, М.О. (2014). Формальна модель відображення семантичних характеристик у словниках. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Інформаційні системи та мережі*, 805, 298–305.

Мунтян, Л.В. (2013). Когнітивна лінгвістика в Україні. Д.В. Трикула (Ред.), *Наука XXI століття: відповіді на виклики сучасності* (с. 58–61). Бухарест: Бухарестський університет.

Скребцова, Т.Г. (2018) *Когнитивная лингвистика: классические теории, новые подходы*. Москва: Издательский дом ЯСК.

Фреге, Г. (2008). *Логико-философские труды*. Новосибирск: Издательство Сибирского университета.

Fauconnier, G., Turner, M. (2006). Mental spaces: conceptual integration networks. In Dirk Geeraerts, Rene Dirven, John R. Taylor (Eds.), *Cognitive linguistics: basic readings* (pp. 303–371). Berlin, New York: Walter de Gruyter.